

องค์ความรู้จากโครงการสัมมนาวิชาการสวนป่า อ.อ.ป. ประจำปี 2565

1. ชื่อผลงานองค์ความรู้/ความคิดสร้างสรรค์/นวัตกรรม

การรับจ้างเอกชนสำรวจพื้นที่ HCVs

2. เจ้าขององค์ความรู้

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้

3. องค์ประกอบขององค์ความรู้

3.1 เนื้อหา/ความเป็นมา

ด้วยสวนปาล์มน้ำมันเอกชนจะเข้าสู่การรับรองระบบมาตรฐาน RSPO จึงได้พิจารณาให้ อ.อ.ป. ดำเนินการตรวจประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าการอนุรักษ์สูง (High Conservation Values : HCVs) โดย อ.อ.ป. มีทีมตรวจประเมินที่ผ่านการอบรมการจัดทำรายงานการตรวจประเมินพื้นที่ HCVs สวนป่า อ.อ.ป. และสวนปาล์มน้ำมันของเอกชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 และ อ.อ.ป. ได้มอบหมายให้ทีมงาน ออ.ป.ได้ เป็นผู้ดำเนินการ เนื่องจากสวนปาล์มน้ำมันเอกชน จำนวน 2 บริษัท ได้แก่ บริษัทท่าฉางสวนปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จำกัด และ บริษัทศรีวิชัยปาล์ม จำกัด อยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2 วิธีการ/ขั้นตอน/กระบวนการ

การตรวจประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูงในครั้งนี้ เป็นการตรวจประเมินพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันเอกชน โดยมีวิธีการตรวจประเมิน ดังนี้

- 1) ประสานข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากบริษัท เพื่อวางแผนดำเนินงาน
- 2) การเดินทางเข้าตรวจสอบพิสูจน์ในแปลง
- 3) การทำกระบวนการมีส่วนร่วม
- 4) การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 5) การสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของสวนปาล์ม
- 6) การตรวจสอบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
- 7) วิเคราะห์ผล และสรุปข้อมูลที่รวบรวมได้
- 8) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

3.3 การดำเนินงาน/แนวทางการขับเคลื่อน

การประชาสัมพันธ์ผลงาน, การติดต่อสื่อสารกับผู้ประกอบการเอกชนด้านการรับรองมาตรฐานสากลต่าง ๆ อีกทั้งการส่งเสริมให้บุคลากร อ.อ.ป. พัฒนาศักยภาพในการอบรม/เรียนรู้/ศึกษาดูงานด้านการรับรองมาตรฐานสากลต่าง ๆ เพื่อเพิ่มช่องทางนำรายได้ให้แก่ อ.อ.ป. ต่อไปในอนาคต

3.4 ระเบียบกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ไม่มี)

3.5 การนำไปใช้ประโยชน์/ผู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์/กลุ่มที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์

1. บริษัทปาล์มน้ำมันเอกชน สามารถใช้ผลการตรวจประเมินพื้นที่ HCVs วางแผนการดำเนินการตามมาตรฐาน RSPO
2. สร้างประสบการณ์ทำงาน และพัฒนาบุคลากรของ อ.อ.ป. ให้รองรับการปฏิบัติงานด้านมาตรฐานสากลต่าง ๆ

3.6 สรุปผลจากการนำไปใช้ประโยชน์

อ.อ.ป. มีรายได้จากการตรวจประเมินพื้นที่ HCVs สวนปาล์มน้ำมันของเอกชน จำนวน 2 บริษัท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 449,400.-บาท (สี่แสนสี่หมื่นเก้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

การรับจ้างเอกชนสำรวจพื้นที่ HCV
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี

การจัดทำสัญญา ประจำปี 2565

บริษัท	วงเงินตามสัญญา
ท่าฉางสวนปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จำกัด	149,800.-
ศรีวิชัย ปาล์ม จำกัด	299,600.-
รวม	<u>449,400.-</u>

ประเภทของ HCV

HCV 1 : ความหลากหลายของชนิดพันธุ์: ความเข้มข้นของความหลากหลายทางชีวภาพรวมถึงชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและหายาก ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามหรือใกล้สูญพันธุ์ (RTE) ที่มีนัยสำคัญในระดับสากล ระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ

HCV 2 : ระบบนิเวศระดับภูมิทัศน์และภาพโมเสค: ภูมิทัศน์ของป่าที่ไม่เสียหายและระบบนิเวศระดับภูมิทัศน์ขนาดใหญ่และภาพโมเสคของระบบนิเวศที่มีนัยสำคัญในระดับโลก ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และมีประชากรที่ดำรงอยู่ได้ของชนิดพันธุ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติส่วนใหญ่ในรูปแบบการกระจายตามธรรมชาติและ ความอุดมสมบูรณ์

HCV 3 : ระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัย: ระบบนิเวศที่หายาก ถูกคุกคาม หรือใกล้สูญพันธุ์ (RTE) แหล่งที่อยู่อาศัยหรือที่หลบภัยของน้ำ บริการระบบนิเวศ

ประเภทของ HCV (ต่อ)

HCV4 : บริการระบบนิเวศขั้นพื้นฐานในสถานการณ์วิกฤติ รวมถึงแหล่งกักเก็บน้ำป้องกันและการควบคุมการพังทลายของดินและเนินลาดที่เปราะบาง ความต้องการของชุมชน

HCV 5 : สถานที่และทรัพยากรพื้นฐานสำหรับการตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมือง (สำหรับการดำรงชีวิต สุขภาพ โภชนาการ น้ำ ฯลฯ) ระบุผ่านการมีส่วนร่วมกับชุมชนเหล่านี้หรือชนเผ่าพื้นเมือง

HCV 6 : ค่านิยมทางวัฒนธรรม สถานที่ ทรัพยากร ที่อยู่อาศัย และภูมิทัศน์ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม โบราณคดีหรือประวัติศาสตร์ระดับโลกหรือระดับชาติ และ/หรือความสำคัญเชิงวิพากษ์ทางวัฒนธรรม นิเวศวิทยา เศรษฐกิจ หรือศาสนา/ ศักดิ์สิทธิ์สำหรับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมืองที่ระบุผ่านการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนท้องถิ่นหรือชนเผ่าพื้นเมืองเหล่านี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดตั้งทีมงานมีทักษะและประสบการณ์เพียงพอที่จะประเมินทั้งหกประเภท HCV และเพื่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ อย่างเหมาะสม
2. ประสานงานกับบริษัทเพื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดลักษณะของพื้นที่ที่น่าสนใจ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการประเมินพื้นที่ ขอบเขตการดำเนินงานทางภูมิศาสตร์ สินค้าที่ผลิตและ/หรือแปรรูป แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน สถานการณ์ถือครองที่ดิน กิจกรรมที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เป็นต้น
3. การกำหนดขอบเขตประกอบด้วยการรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องและการลงพื้นที่
  - 3.1 การเดินเท้าเข้าตรวจสอบพิสูจน์ในแปลง
  - 3.2 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนท้องถิ่น อาทิเช่น กำนันท้องที่ที่สวนปาล์มน้ำมันตั้งอยู่
  - 3.3 การสัมภาษณ์ชาวบ้านและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่รอบ ๆ สวนปาล์มน้ำมัน
  - 3.4 สอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของบริษัท
  - 3.5 ตรวจสอบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
  - 3.6 ตรวจสอบข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

ขั้นตอนของการตรวจประเมินพื้นที่ HCVs ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน คือ

1. การตรวจพิสูจน์พื้นที่ HCVs (HCV Identification)
2. การวิเคราะห์ภัยคุกคาม HCVs (HCV Threat Analysis)
3. การจัดการพื้นที่ HCVs (HCV Management)
4. การตรวจสอบติดตามพื้นที่ HCVs (HCV Monitoring)

ทางผู้ตรวจประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (High Conservation Values) มีการระบุค่าจากการตีความ โดยแบ่งเป็น

- HCV Present หมายถึง มีปรากฏ
- HCV Potential หมายถึง น่าจะมีปรากฏ
- HCV Absent หมายถึง ไม่ปรากฏ

(อ้างอิงการให้คำจำกัดความคำศัพท์จาก RSPO)

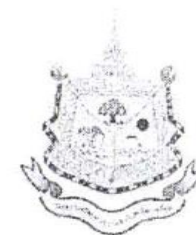
ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

HCV	Definition	Present, Potential or Absent	Evidence/Reason
1	Species diversity: Concentrations of biological diversity including endemic species, and rare, threatened or endangered species (RTE), that are significant at global, regional or national levels.		
2	Landscape-level ecosystems and mosaics: Intact forest landscapes and large landscape-level ecosystems and ecosystem mosaics that are significant at global, regional or national levels, and that contain viable populations of the great majority of the naturally occurring species in natural patterns of distribution and abundance.		
3	Ecosystems and habitats: Rare, threatened, or endangered (RTE) ecosystems, habitats or refugia.		

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

HCV	Definition	Present, Potential or Absent	Evidence/Reason
4	Ecosystem services: Basic ecosystem services in critical situations, including protection of water catchments and control of erosion of vulnerable soils and slopes.		
5	Community needs: Sites and resources fundamental for satisfying the basic necessities of local communities or indigenous peoples (for livelihoods, health, nutrition, water, etc.), identified through engagement with these communities or indigenous peoples.		
6	Cultural values: Sites, resources, habitats and landscapes of global or national cultural, archaeological or historical significance, and/or of critical cultural, ecological, economic or religious/ sacred importance for the traditional cultures of local communities or indigenous peoples, identified through engagement with these local communities or indigenous peoples.		

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

แบบการวิเคราะห์ภัยคุกคาม การจัดการ และการตรวจสอบติดตาม HCV

HCV	Threats Analysis	HCV Management	HCV Monitoring
ระบุประเภท HCV ที่ค้นพบ	การวิเคราะห์ภัยคุกคามที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อ HCV	การกำหนดกิจกรรมที่จะลดผลกระทบ และฟื้นฟูพื้นที่ HCV	การกำหนดรอบการตรวจติดตาม และสิ่งที่ต้องตรวจติดตาม

การจัดทำรายงาน

รายการสำคัญ	คำอธิบาย
การศึกษาขอบเขต Scoping study	การศึกษากำหนดขอบเขต (รวมถึงงานภาคสนาม) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประเมินHCVทั้งหมด การศึกษาการกำหนดขอบเขตเป็นโอกาสในการยืนยันว่าได้รับความยินยอมให้ดำเนินการประเมิน เต็มรูปแบบและเริ่มเตรียมการสำหรับการประเมินฉบับสมบูรณ์
คำอธิบายของAOI Description of the AOI – ขอบเขตของ AOI (boundaries of the AOI)	พื้นที่ที่น่าสนใจ (หน่วยจัดการและภูมิทัศน์ที่กว้างขึ้น) ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและแสดงบนแผนที่ ควร อ้างอิง AOI นี้ในส่วนการค้นพบทั้งหมด
วิธีการ Methods	วิธีการเป็นพื้นฐานสำหรับผลลัพธ์/หลักฐานที่จะระบุHCV ต้องอธิบายวิธีการเก็บรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นอย่างชัดเจนพร้อมเหตุผลว่าเหตุใดจึงใช้วิธีการและกลยุทธ์การสุ่มตัวอย่าง (ที่ เกี่ยวข้อง) และแผนที่แสดงวิธีการใช้วิธีการและกลยุทธ์การสุ่มตัวอย่าง (แผนที่ต้องมีชั้นดินปกคลุม)

การจัดทำรายงาน (ต่อ)

รายการสำคัญ

การระบุ HCV 1,
2, 3, 4, 5, & 6

Identification of HCV 1,
2, 3, 4, 5, & 6

การจัดการและการตรวจสอบ
คำแนะนำ

Management and monitoring
Recommendations

คำอธิบาย

HCV 1-6 จะต้องได้รับการประเมิน โดยมีหลักฐาน (รวมถึงที่รวบรวมระหว่างการทำงานภาคสนาม) และเหตุผลในการตัดสินใจว่ามีหรือไม่มีอยู่ HCV 1-6 จะต้องได้รับการประเมิน โดยมีหลักฐาน (รวมถึงที่รวบรวมไว้ในการประเมินภาคสนาม) และเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการมีอยู่หรือไม่มีอยู่ ตำแหน่งของ HCV และพื้นที่ HCV (ที่เกี่ยวข้อง) ต้องแสดงบนแผนที่

คำแนะนำ จะต้องเฉพาะเจาะจงสำหรับค่าที่ระบุทั้งหมดและรวมถึงการอ้างอิงถึงภัยคุกคามและกิจกรรมที่โดดเด่นซึ่งต้องมีการติดตาม, รวมการอธิบายและเหตุผลสำหรับพื้นที่การจัดการ HCV โดยระบุว่าและเหตุใดสิ่งเหล่านี้จึงเหมือนกันกับพื้นที่ที่พบ HCVS โดยให้พื้นที่การจัดการ HCV (เป็นเฮกตาร์) สำหรับแต่ละค่าที่พบภายใน MU เท่านั้น ต้องจัดเตรียมพื้นที่การจัดการโดยรวม (เป็นเฮกตาร์) (ไม่รวมพื้นที่ทับซ้อนกัน) ต้องมีคำอธิบายที่ชัดเจนสำหรับ HCV MA ทั้งหมดเกี่ยวกับว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่ไปหรือไม่ไป

การจัดทำรายงาน (ต่อ)

รายการสำคัญ	คำอธิบาย
การให้คำปรึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholder consultation	นี้หมายถึงการให้คำปรึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย "ขั้นสุดท้าย" เมื่อมีการระบุค่าทั้งหมดแล้วนำเสนอพร้อมกับคำแนะนำ M&M ผู้ประเมินต้องตรวจสอบและให้เหตุผลว่าใครได้รับการปรึกษาและอย่างไร เอกสารที่จะส่งเกี่ยวกับบุคคล/กลุ่มที่ได้รับการปรึกษาหารือพร้อมกับข้อกังวลและข้อเสนอแนะ (เช่น รายงานการประชุมในภาคผนวกของรายงาน)
แผนที่ที่จำเป็น Required maps	ตัวอย่างเช่น แผนที่ของ: AOI, แผนที่พื้นดิน, HCVs, พื้นที่การจัดการ HCV ฯลฯ สำหรับรายการแผนที่ที่จำเป็นทั้งหมด โปรดดูเทมเพลตรายงานการประเมิน HCV
บทสรุปสาธารณะ Public summary	บทสรุปสาธารณะต้องเป็นภาพสะท้อนที่ถูกต้องของรายงานฉบับเต็ม เนื่องจากเป็นเอกสารสาธารณะเพียงฉบับเดียวในการประเมิน ต้องมีคำอธิบายของไซต์พร้อมแผนที่ ค่าที่ระบุ แผนที่พื้นที่การจัดการ HCV โดยรวม ผลการให้คำปรึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และคำแนะนำสำหรับ M&M และขั้นตอนต่อไปในการนำไปปฏิบัติ

สรุปผลการดำเนินงาน

ท่าฉางสวนปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จำกัด

HCV	Threats Analysis	HCV Management	HCV Monitoring
5. - Basic Need of local communities : คลองเลง อ.ท่าฉาง : คลองเหียง อ.ท่าฉาง : คลองท่าฉาง อ.ท่าฉาง : คลองพุนพิน อ.พุนพิน	- มีการพังทลายของริมฝั่งในบางราย - พื้นที่เป็นแปลงเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมี ส่งผลต่อการปนเปื้อนลงสู่คลอง	- จัดทำตะแกรงดักตะกอน หรือปลูกพืชป้องกันริมฝั่งเพื่อลดการกัดเซาะและยึดโครงสร้างดิน - หลีกเลี่ยงและลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม	- ตรวจวัดคุณภาพน้ำ โดยการเก็บตัวอย่างน้ำจากหัวแปลง กลางแปลงและท้ายแปลง ไปตรวจสอบคุณภาพน้ำ - สังเกตและตรวจสอบการกัดเซาะริมฝั่งในช่วงฤดูฝน - ความถี่ปีละ 2 ครั้ง ก่อนและหลังฤดูฝน

สรุปผลการดำเนินงาน

ศรวิชัย ปาล์ม จำกัด

HCV	Threats Analysis	HCV Management	HCV Monitoring
5. - Basic Need of local communities : คลองกระแต อ.กาญจนดิษฐ์ : คลองพลวง อ.กาญจนดิษฐ์ : คลองเลง อ.ท่าฉาง : คลองเหียง อ.ท่าฉาง	- มีการพังทลายของริมฝั่งในบางราย - พื้นที่เป็นแปลงเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมี ส่งผลต่อการปนเปื้อนลงสู่คลอง	- จัดทำตะแกรงดักตะกอน หรือปลูกพืชป้องกันริมฝั่งเพื่อลดการกัดเซาะและยึดโครงสร้างดิน - หลีกเลี่ยงและลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม	- ตรวจวัดคุณภาพน้ำ โดยการเก็บตัวอย่างน้ำจากหัวแปลงกลางแปลงและท้ายแปลง ไปตรวจสอบคุณภาพน้ำ - สังเกตและตรวจสอบการกัดเซาะริมฝั่งในช่วงฤดูฝน - ความถี่ปีละ 2 ครั้ง ก่อนและหลังฤดูฝน

จบการนำเสนอ

Thank You...